

SUCCESSOS DELINQUÈNCIA

Els Mossos han requisat aquest any 240 armes blanques a Lleida, una al dia

Són el 3,8% dels decomisos de navalles i ganivets a Catalunya || Interior preveu multes dels 600 als 30.000 euros i controls amb escorcolls en zones de lleure, transport públic i a prop d'escoles

A. GUERRERO

LLEIDA | Els Mossos d'Esquadra van intervenir 240 armes blanques entre els mesos de gener i agost d'aquest any a la demarcació de Lleida. És a dir, una al dia. Concretament, van ser 195 armes a la Regió Policial Ponent i 45 a la de l'Alt Pirineu i Aran. Són el 3,8% de les 6.252 navalles i ganivets requisats pel cos a Catalunya, en una xifra que ha anat en augment en els últims anys. Així, per exemple, el 2020 van ser 3.831.

Per frenar aquest increment, la conselleria d'Interior va anunciar dijous el Pla Estratègic del Departament per un espai públic lliure d'armes que substitueix al pla Daga (vegeu SEGRE d'ahir). La consellera, Núria Parlon, acompanyada del director general de la Policia, Josep Lluís Trapero, i del comissari en cap dels Mossos d'Esquadra, Miquel Esquius, van explicar les principals línies del nou pla, que comptarà amb la col·laboració de les policies locals. El pla preveu, entre altres mesures, sancions més dures. Així, en el cas que es tingui una arma blanca sense justificació, les conseqüències seran "infraccions administratives o penals", amb multes de 600 a 30.000 euros. Les de més quantia seran per a casos greus o de reincidents. Trapero va especificar que aquest pla "obeeix a la quantitat d'incidents relacionats, que té un punt d'insuportable i estan alarmant la societat".

Des de començament d'any, les comarques lleidatanes han registrat més d'una trentena d'incidents en els quals s'ha fet ús d'algun tipus d'arma blanca, ja siguin navalles, ganivets, cúters o vidres de botelles tren-

Control de metalls a l'Obert del Centre Històric de Lleida ■ La Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra despleguen un ampli dispositiu de seguretat amb controls d'armes blanques i metalls en aquest esdeveniment (més informació a la pàgina 35). A la foto, un control ahir a la tarda.

LES CLAUS

Més de trenta incidents. Les comarques lleidatanes han registrat més d'una trentena d'incidents en els quals s'ha fet ús d'algun tipus d'arma blanca.

Controls aleatoris. El pla Daga se centrava a detectar-les quan es produïa algun incident violent. El nou pla vol detectar la tinença abans que hi hagi incidents a través d'aquests controls aleatoris.

Escorcolls. Els controls tindran lloc en zones de lleure, transport públic o a prop d'escoles amb identificació i escorcolls.

cadetes, com va avançar aquest diari el passat 27 d'agost. Hi ha tant agressions com amenaces o robatoris i la majoria s'han registrat a la capital del Segrià. "Han augmentat els fets amb

implicació d'armes blanques. Hi ha hagut una escalada de violència", va assegurar el comissari en cap, Miquel Esquius. El nou pla estableix controls policials aleatoris en zones de lleure,

transport públic o a prop d'escoles amb identificació i escorcolls a ciutadans. Si fins ara el pla Daga se centrava a detectar armes blanques quan ja hi va haver algun incident violent, el nou pla vol detectar la tinença abans que hi hagi incidents a través d'aquests controls policials aleatoris. Esquius va explicar que han augmentat els fets amb implicació d'armes blanques. "Hi ha hagut una escalada de violència. El 50 per cent dels incidents amb armes blanques l'any passat van tenir lloc en la via pública, ara és del 73 per cent. Es veu clar", va reiterar. El comissari en cap va afegir que han sol·licitat més detectors de metalls per poder comptar-hi durant els controls policials.

Prohibides quan la fulla supera els onze centímetres o té doble fulla

■ El Reglament d'Armes prohibeix, per exemple, la tinença, ús i exhibició de les navalles no automàtiques que tinguin una fulla que excedeixi els 11 centímetres, mesurats des del límit del mànec fins a l'extrem. Són les denominades papallona i de ventall. També estan prohibits matxets i punyals. De les reglades, com ganivets de cuina o eines agrícoles de fulla (destrals o similars), no es poden portar en zones de lleure, esdeveniments esportius o manifestacions. Els policies també poden requisar aquelles armes reglamentàries –petites navalles, per exemple– quan s'exhibeixen o s'utilitzin de manera negligent, temerària o intimidatòria.

Pel que fa als delictes, els Mossos d'Esquadra van intervenir armes blanques (ganivets i navalles, entre d'altres) en 580 actuacions policials relacionades amb delictes en l'última dècada (2013-2023) a les comarques de Lleida. Del total, 155 de les intervencions s'han produït a la capital del Segrià. La segona localitat de Ponent amb més casos és Tàrrrega, amb 92. També hi va haver 24 intervencions a Balaguer i onze a Cervera.

Rescaten dos escaladors a Abella de la Conca

ABELLA DE LA CONCA | Els GRAE dels Bombers de la Generalitat van rescatar dijous a la nit dos escaladors que van quedar bloquejats a la coneguda com Via Marta a Abella de la Conca. Van ser alertats a les 20.12 hores i el rescat va acabar a primera hora de la matinada.

Un vehicle surt de la via a la C-13 a Rialp

RIALP | Un vehicle va sortir de la via a primera hora de la tarda d'ahir a la carretera C-13 al seu pas per Rialp. L'accident es va produir a les 14.15 hores i no hi va haver ferits, segons els Bombers de la Generalitat.

Estafa amb la venda de vehicles a Andorra

ANDORRA LA VELLA | La Policia d'Andorra ha detingut dos dones, mare i filla, acusades d'estafar amb la venda de cotxes d'alta gamma. Podria tractar-se d'un frau piramidal.

JUSTÍCIA SALUT MENTAL

Pla de xoc per millorar la prevenció de suïcidis a les presons

BARCELONA | Les conselleries de Justícia i Salut s'han donat quinze dies per acordar "mesures concretes" per millorar la prevenció dels suïcidis a les presons catalanes. Ahir al matí el grup de seguiment de la prevenció dels suïcidis als centres penitenciaris es va reunir de forma "extraordinària i urgent" per elaborar un "pla de xoc" amb estratègies i actuacions que es puguin aplicar a curt termini. La reunió va tenir

lloc hores després que un pres se suïcidés a la presó de Lledoners, al Bages.

Tres eixos

Des del gener hi ha hagut una desena de casos. A la presó Ponent, aquest 2024 no s'ha registrat cap mort però sí que hi ha hagut nou temptatives. Segons van explicar fonts del Govern, les mesures que es preparin hauran de seguir tres eixos d'actuació, millorar la connectivitat

de la informació recollida per tots els operadors implicats de Salut i Justícia –tant pel que fa a la detecció del risc de suïcidis, com referent a l'abordatge coordinat de tots els serveis–; avaluar els factors predictius i fer seguiment i acompanyament amb caràcter periòdic, i finalment establir un seguiment de les persones donades d'alta en els protocols de prevenció del suïcidis i de les altes de les unitats de salut mental.

SALUT DIA MUNDIAL

Més investigació contra l'Alzheimer

Experts i pacients exigeixen recursos i compromís per “avançar” en nous tractaments i millorar el diagnòstic primerenc || Jornada petitòria amb set taules instal·lades a Lleida

REDACCIÓ

LEIDA | Unes 827.000 persones pateixen algun tipus de demència a Espanya i l'Alzheimer és la més freqüent: suposa entre un 60% i un 70% dels casos i té una incidència més gran en dones. A aquestes dades cal sumar també els costos associats a la malaltia, que se situen en uns 35.000 euros, segons la Fundació Pasqual Maragall. Avui, coincidint amb el Dia Mundial de l'Alzheimer, els familiars dels afectats reivindiquen més que mai la importància d'incrementar els recursos en investigació per “avançar” en nous tractaments i millorar el diagnòstic primerenc.

INCIDÈNCIA

A Espanya hi ha unes 827.000 persones amb Alzheimer i altres demències, xifra que es duplicarà d'aquí a 20 anys

Tècnics d'AFALL, en una de les taules instal·lades ahir a la plaça Sant Francesc de Lleida.

A la capital del Segrià, tècnics i voluntaris de l'Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de Lleida van sortir ahir al carrer per sensibilitzar sobre la dura realitat d'aquesta malaltia, que destaca per la pèrdua d'identitat i l'autonomia de les persones que la pateixen. Ho van fer des de set taules informatives que van instal·lar per tota la ciutat, amb les quals també van recaptar fons per als seus

serveis d'atenció, que inclouen dinàmiques de grup i orientació i tallers d'estimulació cognitiva o arteràpia, entre altres.

També a Tàrrrega es va instal·lar ahir una taula informativa i petitòria al col·legi Vedruna amb alumnes del CFGM Atenció a Persones en Situació de Dependència, que van prendre la tensió de forma gratuïta.

La jornada central per commemorar el Dia Mundial de

l'Alzheimer a la capital de l'Urgell serà demà, quan es preveu celebrar la XXII Marxa Popular contra l'Alzheimer i l'actuació de l'Escola de Dansa Tàrrrega i Ondara Gòspel.

Últim avenç

Una investigació internacional, liderada per la Universitat Complutense de Madrid, assenjala una associació entre nivells elevats de la proteïna

p-tau231 en sang i canvis a les xarxes cerebrals de persones sense símptomes cognitius però en risc de patir Alzheimer, la qual cosa pot ajudar en un futur a identificar amb temps l'aparició de la malaltia.

Aquest descobriment, que podria facilitar la identificació primerenca d'alteracions associades a la malaltia, ha estat publicat a la revista *Brain Communications*.

Campanya '30 dies, 30 gestos' per sensibilitzar sobre la malaltia

El ministeri de Drets Socials va posar ahir en marxa la campanya *30 dies, 30 gestos* per atansar la realitat d'aquesta malaltia neurodegenerativa a la societat, ja que, segons adverteix, la seua incidència és cada vegada més important arreu del món. La iniciativa ha estat desenvolupada per l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials (IMSERSO) per a aquest mes de setembre amb l'objectiu de fomentar un model d'atenció centrada en les persones afectades per l'Alzheimer, així com promoure'n l'autonomia i la vida activa, i difondre el coneixement i la innovació que existeix sobre aquesta malaltia. També l'Imsero ha posat en marxa diferents activitats com la jornada *Projectar espais per a persones amb Alzheimer*, la qual cosa ha permès conèixer les possibilitats d'adaptació dels entorns habitacionals per mitjà de l'arquitectura.

PALEONTOLOGIA CAMPANYES

Demostren l'arribada dels primers 'Homo sapiens' al Pallars fa 25.000 anys

Recuperen eines lítiques a Senterada

SENTERADA | Una campanya d'excavació de l'Institut Català de Paleontologia Humana i Evolució Social (Iphes) ha demostrat que els primers *Homo sapiens* al Pallars Jussà van arribar fa 25.000 anys. Durant la campanya, que es va portar a terme de l'1 al 9 de setembre a la Cova dels Tritons de Senterada, es van recuperar eines lítiques que “proven les visites d'aquests humans al Pallars Jussà” fa 25.000 anys, durant el paleolític superior. Fins ara, les dades existents “feien pensar que els primers *sapiens* que es van aventurar pel Pirineu ho van fer després del període de màxim fred del final del pliocè”, fa uns 20.000 anys.

Segons explica la investigadora de l'IPHES-A PROP i codirectora de les excavacions Maite Arilla, en els treballs es van trobar un nivell amb indústria lítica feta amb pedres locals, “clarament associable als moments dels primers *Homo sapiens* a Europa”.

La Cova dels Tritons era un lloc utilitzat per lleopards com a refugi i pels ossos com a in-

TROBALLA

Fins ara es pensava que els primers 'sapiens' es van aventurar pel Pirineu fa uns 20.000 anys

Una de les excavacions a la Cova dels Tritons de Senterada.

dret d'hibernació, però les troballes demostren que es “trenca aquesta dinàmica” amb les visites curtes i ocasionals d'alguns grups d'*Homo sapiens*, que demostren la presència d'una població que estava ben establerta a la zona.

La codirectora del jaciment, Ruth Blasco, va explicar en un comunicat que fins ara sabien que els pobladors més antics del

Pallars havien estat els neandertals, malgrat que “no queda clar que aquest poblament fos continu en el temps, sinó que molt probablement va estar marcat per fluxos i refluxos per les variacions climàtiques del quaternari”.

La Cova dels Tritons es va començar a excavar l'any 2016 per l'IPHES i la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona.

ENTITATS

Espigolada solidària a Alcoletge el 29 de setembre

LEIDA | La Fundació Espigoladors organitza el proper 29 de setembre una nova espigolada en les Terres de Lleida per recuperar aliments exclosos del circuit comercial per motius estètics i evitar així el malbaratament alimentari.

L'entitat va fer ahir una crida a persones voluntàries del territori per participar en l'activitat solidària, que tindrà lloc entre les 10 i les 13.30 hores en una finca d'Alcoletge. Els quilos de fruita recollits es distribuiran entre entitats socials de la zona.

Les persones interessades a participar-hi hauran d'estar inscrites en la borsa de voluntariat de la Fundació Espigoladors i omplir un formulari online.